

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többesről hirdetésnél olcsóbb. Nyitlatter aora 25 kr. Belyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden Kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyári közgyűlés.

A számokkal való bizonyításnak megvan az a tagadhatlan előnye, hogy nem lehet belőle kétféle következtetést vonni. Midőn tehát egyszerűen regisztráljuk, hogy 600 m. bizottsági tag közül 86 volt jelen s zömét ezeknek is a megyei tisztikar, a helybeliek és a legközelebbi vidék szolgáltatta: azt hisszük, nyiltan ki szabad mondanunk, hogy itt nálunk a közügyek iránti kíváncsóság érdeklődés nagyon alant fokra hanyatlott. Növeli ezen következtetésnek sujtó erejét azon körülmény, hogy a m. közgyűléssel egyidejűleg tartotta a megyei gazdasági egylet is a maga közgyűlését; ennek szinte van vagy 600 tagja; megjelent 30—35. Már ahol a halálos érdeklődés ilyen szembezőkölög nyilatkozik, ott rövid idő alatt remélni százados hibáinknak a fényserűleg haladó nyugati Európa haladottabb államainak példája szerint való hamaros megjavulását, még a merészség se elegendő. Láttunk megyét, szakértő, erős, munkás tisztikarral, együttműködő segédezők nélkül. Honnan jöjjön tehát az orvoslás, holott mindenfelé panaszszal találkozunk?

Az Isten tegyen egy lusta megye helyett csudákat?

Vagy a központi tisztikar álmodja meg azt a száz meg száz javítani valót, amelyet csak az érezhet és mondhat el, aki nyög alatta?

Hol van ennek a közönynek az anyaoaka? Nyilván a bizottsági tagok megválasztásában. Olyankor, mikor a közbizalmat egy kis tüntető ragyogásra kizsákmányolni lehet, jelentkezik boldog-boldogtalan; de ha szólni, menni tenni kell: tavaszkor félnek az esőtől, nyáron melegük van, ősszel meghűlnek, télen fáznak; mindig rossz az ut.

Ó-Beate, Ada köveztetni utcait; az utóbbi nagy áldozatokat tett, egy önmagát fölülmuló pillanatban, a keblében állítandó földmives iskolára; ennek ügyét a gazdasági egylet vette

kezébe. És nincs egyikben se ember, aki egyszer egy negyedévben bejőjön a megye anyavárosába, a saját nagy horderejű ügyéhez hozzászólni. Az egész Tisza mentéről se szolgabíró, se jegyzőt, se bizottsági tagot — Zenta kivételével, — nem láttunk.

Ez, a legfinomabban szólva, bűnös közöny. Mert nemcsak az vétkezik, aki rosszat tesz; hanem az is, akinek kötelessége — mert vállalra — a közügy érdekében munkálkodni, és azt elmulasztja.

Célszerűnek tartottuk az őszön tartandó új megyei bizottsági tagok megválasztása előtt ezt a molyos kérdést egy kicsit kitenni a közmegebeszélés üdítő levegőjére.

M. I. L.

Bács-Bodrogh megye érnegyedes közgyűlése 1880. június 30-án.

Főispán úr Ómeltósága 9 után megnyitván a közgyűlést, szokott nyájassággal üdvözölte a közép-szerű számban összegyűlt bizottsági tagokat s fölhívta a megye alispánját jelentésének megtételére.

Sándor Béla alispán Méltóságos Főispán úr! Tekintetes megyei bizottság!

A központi tisztviselők tevékenysége főispán úr Ómeltósága elnökle alatt f. hó 22 én tartott számonkérő széken vizsgálat alá vétetvén, a következő eredményt mutatta: f. évben május végeig beérkezett 7819 ügydarab; ebből magannak 431, a főjegyzőnek 387; az aljegyzőknek, u. m. Bertolino Sándornak 1229, Deák Zsigmond jelenlegi almai szolgabírónak, mint akkor még aljegyzőnek 368, Poppovics Dusának 1139, Eremits Bogolyubnak 927, Vissy Józsefnek 2180, Rezsny Aurelnek 133, az ügyészségnek 80, a főszámvevőnek 645, a főorvosnak 234, Popovics Sebőnek 166 db. Ezek a jelen közgyűléssel mind el lesznek intézve, tehát munka hátralékban egyáltalán nincs. (Éljenzés.)

A községektől a múlt évi számadások nem érkeznek be pontosan s a maguk idejében; névszerint 15 község még mindig nem küldötte be; ezeknek jegyzői ellen a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett s ha e hó végeig se küldenek be számadásaikat, felfüggesztetni s a számadások az ő rovásukra elkészíttetni fognak.

A járási tisztviselők tevékenysége félévenkénti lévén ellenőrzendő, erre jelen alkalommal ki nem ter-

jeszkedem; a szorosán vett közigazgatási ágakban kielegítőnek mondható, kivéve az árvaügyek körül tapasztalt mulasztásokat, melyek megszűnése érdekében főispán úr Ómeltósága a fegyelmi vizsgálatot az illető szolgabírók ellen folyamatba vétette.

Az elmúlt érnegyedben a zentai, óbecsei és palánkai szolgabírói hivatalokat vizsgáltam meg s az észlelt renddel meg voltam elégedve. A pénztárakat havonként megvizsgáltam és rendben találtam, csak az árvaszéki pénztárban van még mindig az általam itt már többször megemlített Rigyieski és Breescak-féle kötelezvényeknek körülbelül 40 ezer forintból szóló másolata és nem eredetije.

- Az idejűncállítás eredménye: besoroztatott
- a) a közös hadsereghez 2201
 - b) a póttartalékhoz 481
 - c) a honvédséghez 509
 - d) felülvizsgálandó 677
 - e) hátramaradt 1543.

A f. évi május 31-én megejtett tisztújítás Zentán elnökletem alatt az ismeretes eredménnyel folyt le.

A Széchenyi ünnepélyen hivatalos dolgaim miatt a személyes megjelenésben akadályoztatván, ott felkérésemre a megyét B. Rudics József, ifjú Latinovics János és Popovics Vazul, országos követek képviselték.

A f. hó 6-án Baján tartott lódíjazás elnökletem alatt megtartott s 95 db arany az arra érdemes gazdáknak kiosztatott. A díjkiosztó bizottságba a meg nem jelenhetett Zákó Sándor és Grüber Miklós helyett, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében Latinovits Ernő és Pilaszánovits Antal m. b. tagokat neveztem ki. (Helyeslés.)

A régtől jámbor óhaj tárgyát képező lecsapolása a Bácsérnek, f. évi május 25-én elnökletem alatt s indítványomra az érdekeltek által Baján tartott értekezleten öt tagú végrehajtó bizottság küldetett ki.

A közmunka váltásdíj 177,714 firt 60 krt tesz ki; a természetbeli közmunka felosztása iránt jökor és a mult m. közgyűlés határozata értelmében úgy intézkedtem, hogy a kula-cservenkai, illok-palánkai és gombosi műutak földalapjának elkészítésére, a zombor-bezdáni ut behomokozására, a fennmaradó rész pedig az elsőrendű megyei utak javítására fordíttassék. A zombor-apatini műut építése július elején okvetlen meg fog kezdetni.

Az országos képviselőket választó polgárok névjegyzéke szabályszerűen összeállítatván kitünt, hogy az összes megyei választók száma 32004 s így 361-el kevesebb, mint volt multkor.

A közegészségi állapot a himlőnek és kanyaronak

TÁRGA.

A „Zombori Dalárda“ jelszava.

Menyég dörög; tenger morog;
 Szél sir az ár felett;
 Megindul a nagy föld s reeseg
 Belé nyugat-kelet.

Szellő sziszeg; fü-lomb susog
 Párjával édesen;
 Virág liheg; nem néma a
 Rajt zsongó méhe sem.

Döng a bogár; tücsök zizeg;
 Pacsirta hangiesál;
 Dalárda az egész világ!
 Élén az ember áll.

Ajkáru a szív hangjaként
 Repül az ének el;
 Koros, köszív az — nem emberi,
 Amely nem énekel.

M. I. L.

OLASZ LEVELEK.

Irta:

Virter Károly.

(Folytatás.)

Fenn is vagyunk már.
 Látszik egész Velence madártávolatban, szépen látszik. A toronyör egyre magyaráz — olaszul, pörög a nyelve, s minden látnivalót megmutat kiűn és benn.

Most éve is így tön mintha csak szavai is ugyanazok lettek volna. Kérdeztem: megismert-e bennünket? mire dadogva rákezdte, hogy élte is úgy tetszik mintha de erre már én vágtam szavába: nem igaz atyafi, menjünk tovább, mit tudsz még. Nem jött ki sodrából, hanem tovább folytatta, hogy 117 szigetecskét képez a házak közé szorított 150 csatorna s hogy 378 híd tartja fenn a közlekedést a jelenleg 125,000 lakost számláló városban.

Ezután megnéztük még e helyről az Alpeseket, illetőleg az Alpesek felé tekintettünk csak, lévén az Alpesek maguk innét nagyon messze, s olyan nagyon nem is voltunk rájuk kíváncsiak, volt, és lesz hozzájuk szerencsénk máskor is, közelebről.

Bácsút vettem ezután a toronyórtól s azt mondtam neki: hogy most már többet nem fog látni ezen a világon s legfőlebb csak a másikon ha összekerülünk, s csak egy eset volna mégis ezen a világon, ha eljön hozzánk Budapestre s beszélődik a lipótvárosi bazilikához kupola mutatónak, de ez a hivatal meg neki nem tetszett.

A toronyból gyorsabban jöttünk le, mint értünk fel, és pedig nemcsak a dolog természeténél fogva, de azért is, mert meggondoltam odafen, hogy már 9 század szele fújdogált el fölötte s mellette, egyszer pedig ugyis csak össze kell dőlnie, és minek legyünk akkor épen mi a közelében.

Jöjjön ezen alkalomra valamely hőbortos angol, milyen teszem azt az, mely egyszer magát Bernben a medvék által szétépette csupa passióból.

Sz.-Márk bazilikája, Velence egyik fő nevezetessége. Isten maga is meglehet elégedve, hogy neki és kedves evangelistájának, ki a város védszentje is lett, ilyen szép templomot emelt a vallásos Velence.

Sz.-Márk tetemeit a velencei polgárok, 828-ik évben hozták ide Alexandriából, nagy ünnepélyességekkel.

Tizian, Rafael s más hirneves művészeknek, keleti márványra festett képei, s a sűrű előforduló gaz-

dag aranyozás s bronz díszítés, ugy a szép mozaik is, egyaránt emelik az Úr házának díszét.

Egy-egy oltárára, százezrekre menő kincs van lerakva. Büszke erre, a legszegényebb is. E nép egyik fő jellemvonása a farizeizmus nélküli vallásosság, ebben talál vigaszt jó s balsorsban egyaránt. Valahányszor a templomban megfordultam, az oltárok előtt mindig találtam térdelő ájtatos imádkozót. Mintha magát az Uristent is, jobban lehetne othon találni Olaszország szép templomaiban, hol minden áhitatra gerjesztő.

A főbejárat fölé van elhelyezve a történelmi nevezetességű 4 bronz — ló, azt tartják ezekről, hogy hajdan Neró, a fejedelmek szörnyének diadal menetét is ékesítették. Egy másik verzió szerint, (a ki elhiszi) még Lizippus készítette azokat Nagy Sándornak. Sok vándorlás után, ismételve is visszaküldt ide a 4 ló. Nem-e fognak még ma-holnap valamelyik arzenalba is kerülni, a jövő mutatja meg.

Ide közel esik a toronyóra. Hogy a régiek is már nagyon jó szerkezetű órákat tudtak csinálni, bizonyítja az is, hogy a két — alulról is majd csaknem életnagyságban látszó — ére-vulcan, háromszáz éve döngeti már folyton az órákat a közéjük illesztett harangon. Nagyobb ünnepélyek alkalmával, megjelenik még gépileg, a három napkeleti király is, Máriának ünnepélyesen hódolni.

A Doge-palota, (palazzo ducale) ezred éves épület. Sokat láthatott még Velence első szalma-kunyhóiból is. Hirdetőjéül maradt fen Velence nagyságának s büneinek.

Főhomlokzata a nagy csatornára bámul, de a Márktérre néző oldala, amannál még sokkal szebb, 107 oszlop tartja össze a merész íveket. Góth és velencei izlés váltakozik az egész épületen, egymást kiegészítve, emelve.

A retteggett dogék, már örökös álmaikat alusszák. Élőkben nagy dolgokat vétek cselekedni s ezekhez

számos községekben való nagy mérvű föllépte miatt, általában se mondható kedvezőnek. Hímlőben 990 fekküdt, 291 meghalt; kanyaróba esett 915, belehalt 127. Ezen okból Ada, Baracska, Bogojeva, Kula, Szilbás, Sztanisits és Szonta községekben az iskolák, Zentán az óvodák bezárattak. Az előirt óvintézkedések mindenütt legnagyobb eréllyel fogantatottak.

A közbiztonság állapota nem aggályos, de nem is kielégítő. A löpés napirenden van, két rablási eset is fordult elő.

Végül van szerencsém jelenteni, hogy a hasznos házi állatokat járvány nem bántja. (Hosszas éljenzés.)

A jelentés éljenzés tudomásul vétetvén, elnöklő Főispán úr kimondja, hogy az árvászeki hátralekötök illetőleg záros határnapot fog kitűzni s az addig beszámolni nem tudó tisztviselők ellenében a törvény egész szigorát fogja alkalmazni.

2. Alispáni jelentés a megyei árvaház ügyében. Kiemeltvén ezen intézet nagy hordereje és régtől érzett hiánya, alispán úr utal a megye azon határozatára, mely szerint a fegyelmi uton kiszabandó bírságokat ezen nemes célra szánta. Ez az alap, az újvíi üdvözlők megváltásával együtt eddig 975 frt 10 krt tesz ki. Ezen alap növelésére két módot ajánl; egyik: a rendelkezés nélküli pénzek e célra leendő használása; másik: a megyei lakosság jótékonyágának igénybe vétele. Előbbi természetű pénz van a helybeli takarékpénztárban, leszámítva a behajthatatlanná vált összegeket 4140 frt 10 krt, mely mihelyt ezen célra rendelkeztek, 5% helyett 6% fog hozni. Továbbá a belügyminiszter úr Omlgához kérvény intézendő, hogy a megye tulajdonához tartozó s 28875 frt névértékű temesi földtehermentesítési kötvényeknek évi 1342 frt 68 kr kamatját szinte ezen célra fordítani engedélyezze. Ez még mind kevés levén, javasolni vagyok bátor, hogy rendezzen a megye 10,000 frt nyeresémi tárgyakra vonatkozó sorsjátékot 50000 db 1 frtos részvényekkel. Ebből begyűlt 40000 frt tiszta haszon s ez pár évig kamatoztatva a többivel együtt elégséges alapot fog adni az árvaháznak.

Az indítvány lelkes éljenzéssel elfogadtatván, alispán úr utasítatik, hogy a szükséges előintézkedéseket a magas kormánytól és házi pénztárnál már most, a további teendőkre vonatkozó jelentést pedig a jövő közgyűlésen megtegyje. Schmausz Endre bizottsági tag alispán úrnak elismerő buzgalmaért és utánjárásáért a közgyűlés nevében köszönetet szavaz, mire elnöklő főispán úr a közgyűlés egyhangú határozata értelmében ezen köszönetet jegyzőkönyvre vétette.

3. A harmadik pont — az alispán úrnak jelentése Roheim Nánán és Spitzer Jakab, kula-eservenkei, Amann József gombos-bogojevai és Zsivánovits Samu újvidéki utépitési vállalkozóknak kötbér-elengedési folyamodványuk ügyében — hosszú élénk vitára adott alkalmat.

Fontos volt e tárgy már a szereplő összegek nagyságánál fogva is; mert Roheimék kötbére 16780 ft., Amannéké 10861 ft., Zsivánovitsé 1025 frt volt.

Az állandó választmányának az alispánval azonos és a bosszu s mérges vita után is nagy többlettel elfogadott marasztaló indoklása lényegében ez volt. Mindhárom kérelem ugyanazon általános szempontok alá esik; mert a két szerződő félre törvényes erővel nehezű szerződésben mindannyian a vállalkozási összeg 1% -ját kötötték le föltétlenül az esetre, ha a munkát a szerződésben kitűzött napon átadni nem tudnák. Dacára ennek az első vállalkozó 21, a második 25, a harmadik 13 héttel későbbben lett készen.

Mentségeik számba nem vehetők. Mert hogy tavaly őszön kicsi volt a vizállás, igaz; de ez minden

őszön így szokott lenni s jóvaló vállalkozónak ezen eshetőséggel számolnia előre kellett volna. Különb is a vasuti szállítás a kis viz által épen nem volt zárva. Hozzá még a szerződés záros pontja a kötbért minden eshetőséggel szemben határozottan kikötötte. Hogy a tél korán állott be, az szóba se jöhet; mert hisz egyik utnak 1879. november 15-én, a másodiknak pedig még október 31-én készen kellett volna lennie.

A harmad sorban felhozott mentség se érvényes; igaz lehet ugyan, hogy vállalkozók — persze az állításuk szerint — sokkal több követ használtak el, mint amennyi a műszaki tervezetben előirányozva volt. De a műszaki terv nem is azért készült, hogy értetlen vállalkozóknak üzleti zsinórmértékül szolgáljon; hanem azért, hogy a megye tudhassa, meddig ereszkedhetik bele az építés költségeibe. Különb is a vállalkozók nem arra szerződtek, hogy az előirányzott kőmennyiséggel utat csináljanak; hanem arra, hogy a kikötött hosszúságu és köbtartalmu utat meterenként 15 ft. 25 kr-ral kiépítik. Így tehát a megye mint munkaadó, nem veheti figyelembe, hogy a kikötött s elfogadott utat több anyagot nyelt magába a vállalkozók hátrányára; valamint neki akkor se lett volna megfordítva jogos keresete, ha pl. csak félannyit vett volna fel magába az utvonal. Kéri a kötbérben való elmarasztalást a vállalkozókra kimondatni.

Vujevich Zakár ügyvéd és bizottsági tag emelt szót első sorban az indítvány ellen s Roheimék mellett. Lényegében a következőleg érvelt:

1. Lehetetlenre senkise kötelezhető s a vállalkozók csak az elháríthatlan elemi akadályok, n. m.: alacsony vizállás, esőzés, rossz utak miatt késtek meg a munkával.

2. Vállalkozók nem is szerződészek, mert az átadási határnapig annyi készen volt az utból, amennyi az előirányzatban foglalt köből kitellett.

3. Méltánytalan, hogy a megye a bírságot még a téli hónapok tartamára is kiveti, holott akkor csakugyan nem dolgozhatik senki.

4. A gazdasági választmány a vállalkozók felhívása dacára is vonakodott a mondott utrészen próbaépítést teljesíteni, hogy előirányzatának helytelen voltáról s a vállalkozók nem okozhatóságáról meggyőződhetett volna. Mindezek alapján kéri, hogy mentsék fel vállalkozókat a kötbérben elmarasztalás és ezek viszont elállanak a kikötött kötbértel miatt indítandó kárterítési keresettől.

Széchényi Jenő, nemes-militárius plébános és m. b. tag, mint az utvizsgáló bizottságba a gazd. választmányból kiküldött tag egyenkint cáfolta meg az előtte szólókat érveit.

Kétszer volt kint ezen bizottság; már első ízben is lehetett látni, hogy a munkával el vannak késve; másodszori kintjártukkor pedig a munka az egész utvonalon szünetelt. Csakhogy nem az anyagszállítás lehetlensége következtében, hanem azért, mert őszkor nagyollottak a napzárat, várták a mezei munkaév végét s azt, hogy a teherrel fölmenő gabnahajók, hogy üresen ne kelljen visszajönniök, majd szállítanak nekik követ potom áron. (Zajos tetszés). Hogy az utvizsgáló bizottság meg nem hallgatta az előirányzott kövel való kijöhető lehetlenségének beigazolására készen álló szakértőket, az nagyon is indokolt. Miféle semmibe vétele az egy megye szak bizottságának, hogy a közgyűléstől reája ruházott ellenőrzési pénzen bérelt mérnököseke tanogassa?

Attól, hogy élte szóló pörrel fenyegeti a megyét, nem ijed meg; oly vállalkozóval, aki az őt ellenőrző s köteleinek betartására kötelező bizottságnak azt meri szemébe mondani, hogy: „Az urak beszélhet-

nek, amit akarnak, majd fölment a közgyűlés!” — az ilyen vállalkozóval szemben könnyű lesz per utján is boldogulni.

Ajánlja az áll. vál. indítványát teljes értelmében elfogadásra.

Korbai Károly: Vujevichnek méltányossági szempontokból kiinduló érvelése tarthatatlan. A Roheimék által záros határidő alatt elkészíteni vállalt utra többen fogadkoztak. Az olesőbb ajánlat, mely méterenként csak 13 frt 70 krt kötött ki, elejtetett azért, mert csak tavaszra akarta az utat készen átadni; holott ők épen azért kaptak 15 frt 25 krt, tehát méterenként 1 frt 55 krral többet, mert a megye kívánsága szerint az utat nov. 15-ig föltételül elkészíteni ígérték. Már miféle méltányos logikával lehet azt óhajítani is, hogy épen a pontosság érdekében megadott jelentékeny többlet a pontatlanságért megadassék? Ez annyi volna, mint a szegény népen kérelmetlenül behajtott közmunka pénzt leketlenül pazarolni. Ezt pedig kívánni se gyengédség; vitatni pedig önzés. A pörrel való fenyegetést busbusnak tartja; könnyű a perrel farkaszemet nézni, ha az embernek igaza van. Hogy a gazdasági választmány próbaépítésre nem vállalkozott, helyesen tette; mert a talaj eshetőségei szerint változó siker fegyvert adott volna az ellenfél kezébe. Pedig — ugymond — mi, mint ügyvéd collegák, ezt a szíveséget még egymásnak se teszszük meg. Ajánlja az áll. vál. javaslatát, mely bár szigorú, de igazságos.

Schmausz Endre. Megjegyzé, hogy az áll. vál. javaslatának pártolói csak a Roheim-féle ügyre szorítkoztak s int, hogy ne vonják egy kalap alá amavval Amann vállalkozó esetét. Mert föltéve is — bár meg nem engedve — hogy Roheim mellett figyelembe venni való enyhítő okok nem szólnak, de szólnak Amann mellett. Ugyanis: 902 köbméterrel több követ épített meg, mint előirányozta volt s ezt a gombosi föltétet járhatlan volta, a csekély vizállás, az örökös zimunkós idő beszállítani gátolta; mégis 49 meter hián kész volt az ut időre. Itt tehát az elnézés nem árt a megye tekintélyének, sőt növeli azt; mert jövőben tudni fogják a vállalkozók, hogy szigorú is képes kifejteni, de az előreláthatatlan akadályok miatti mulasztást szinte méltányosan számba veszi. Hozzá még Amann az egyetlen vállalkozó volt, hogy egy szólván szíveséget tett a megyének a vállalkozással; tehát méltatlan, hogy most önhibája nélkül, sőt szíveségeért bünhődjék. Ajánlja Amann ügyének külön tárgyalását s legalább a bírságnak csak utja kellő időben el nem készült részére való kivetését, illetőleg teljes fölmentését.

Bierbrunner, ó-kéri lekész. Szerinte érvényesítendő a régi elv: Volenti non fit iniuria (A mint vész, úgy aratsz). A Roheimék vállalkoztak nyereség reményében; ha dolguk rosszul ütött ki, most ígyák meg a levét. Különb is egyszerű a dolog: ők érzik, hogy bünöksek, mert elnézést kérnek; a megye kimondta, hogy: non possumus; ha nincsenek megelégedve, menjenek a bírósághoz.

Szabó László. Roheimék kérelme már annyiból is jogtalan, mert hisz épen azért kaptak méterenként 1 ft 55 krral többet, hogy idejében vállalkoztak az utat elkészíteni. Ezt nem tették meg; tehát — ha mégis méltányos akar lenni a megye — fizessen nekik úgy, mint akudott a másik vállalkozó, méterenként 13 frt 70 krt. Azon érvük, hogy az előirányzat megcsalta őket, semmis; mert azt nem azért csináltatja a megye, hogy a vállalkozó ahhoz igazodjék, hanem azért, hogy tudja, mennyit lehet igényi és megadni. Aki nem tud számítani, ne kontárkodjék bele az ismeretlen szakmába. Vujevichnek azon állítását, hogy a megye itt bírja is a vállalkozókat, tagadja; a megye csak érdekfél, a mely kimondja, hogy: mester, nem fizetek,

képet, nagy célokat is elérni. Határozataikat büszke önérzettel fogantatották. Akadályt nem ismertek.

Emberek voltak Hízártak. Az ő uralmuk is mulandó volt, mint minden földi hatalomé.

Az utókor most már keveset emlegeti a jót mit tőnek, de rémtetteikről, mindég fog beszélni a történelem, még akkor is, ha palotájuk romba dől s egész Velence is a semmiségbe süllyed a melyből emelkedék, a hatalmas s rettegést bunn királyi idejében.

Kegyetlen halálítéletük, nem hangzik már a tanácsteremben.

Nyughat a roskatag asztal is, melyen ezeket hideg vérral aláírták. Nem tartja már a borzadály sem fogva, Velence békés népet. Egyformán örvendhet mindegyik a létnek. Titkos feljelentők sem üzhetik már ördögös mesterségüket.

A kinzó kamarák s a nyirkos sötét börtönök, hova nem hatolt még be soha napsgár, egészen néptelenek lettek. Halálusát vívó ártatlan áldozatok nehézőhaja, nem hallatszik már sem itt, sem a Lord Byron tolla által megörökített sóhajok hidján.

A esendessé lett termek falai, a turisták láb toppanásait hangoztatják már csak vissza, de a képelet ebbe is, valami félelmetes vegyit.

A csodás épület is már csak a múkincseket, Tintoretto Veroneze Pauló, s más oly remekeit őrizi, no meg a dogék arckép csarnokát. Az utókor előtt a régi rossz is műbecsel bir.

Az arany lépcsőt, (scala d'oro) melyen akkor csak az mehetett fel, kinek neve a nobilik aranyos könyvébe volt beírva, most pénzért mutogatják, kopatják. Így csinál az egyik század, a másikból íróniát.

Vidorabb kép terül el azonban szemed előtt, ha az udvar kútjánál megállsz kissé, s a vizre járó olajbarna arcszínű szép leányok, ékes csoportját megpillantod s üdítő vizet kérve, egymás tulesacsogását kis időre megakasztod. Szívesek ők. Hellas jó asszonyaira emlékeztetnek, s mondhatom némi előszeretettel is fog-

nielty meg tudják hogy magyar vagy, közös célok jó barátokká tesznek. Igaz is az, hogy több jóbarátunk van az országban kívül mint annak határán belül. Ebben szerencsés szerencsétlenek vagyunk.

Ha tovább, a velencei kutra menő szép kis lányok, attól való távoztukkor, finoman metszeti piros pió ajkaikból, andalító lágy danát susognak feléd, nem bántad meg, hogy a nép közé vegyültél, hol több az igaz, természetes, kevesebb a mesterkelt és fátvolyozott, szóval: több a szív és több a lélek, mint köreid gyakran, álea alá rejtett egész valóján, s udvariatlan udvariasságán.

Legközelebbre esik innét, a királyi palota, a pénzverdével. Bizonyosra veszem, hogy utóbbiban, megerőltetés nélkül végeztetik a munkát, s a mi pénzt vernek is, úgy mint nálunk, elvándorol kamat cimen más zsebébe.

A királyi palota emeletét két hosszú sor, egymásba nyíló szoba foglalja el. Az egyik sor a nagy csatornára néz, a másik a Márkterre. Az első szobából, az utolsó szoba ajtajában álló, már csak törpének látszik.

A szobasorok végén levő tornácó képesőfeljárt, vizshangot is ad. A királyi szobák, melyeknek küszöbei, maga a király ritkábban, de az utazók annál gyakrabban kopatják, tömvek szines és színebhagyott, régibb és újabb alakú butor darabokkal, egyébb kisebb nagyobb becsü apróságokkal, melyek létezéséről vagy tud vagy nem tud a király, tanulmány is volna azokat nagy számuk miatt számba venni.

Nagygyából megismerkedvén a Sz. Márk téri épülettel, menjünk most már a térre magára. Addig pedig míg jobban megnépesül a tér, mulassuk magunkat a hagyományos, szelid, kedves galambokkal, melyek elődeik érdemeért (ha igaz, Dandalo doge, Candia ostroma alkalmával, jó hasznukat vette, gyors levélhordási képességüknek) penzióban tartattnak itt. De — ugylátszik — ezek is nagyon szükesen érik be vele, mert szívesen fogadják a te morzsáidat is.

Az sem baj, ha gyermek koroddal, a morzsák is eltávoztak zsebedből. Gondoskodott arról az emberek élelmessége, hogy semmiben se szenvedj hiányt ha pénzed van. Az apátlan — anyátlan ficska, azért követte szüntelen nyomdokaidat, hogy alkalmas pillanatban, ha a kedves állatkák, kezeidre s válladra szállva enni kérnek, nyujthassa neked a morzsát, velencei megszokott rosz sütemény alakjában.

Nem tudom, van-e városnak virilis és nem-virilisekből álló intézménye, de azt tudom, hogy nagyon helyesen cselekednék az, ki a velencei pékek tömeges elcsapatását indítványozná. Vályogvetőknek talán jobban beállnak valahol.

De már esteledik is, alkonyodik. Velence most még szebb lesz Sötét zöldbe öltözködik, mintha csak gyászolni akarná fényes multját. A szép, velencei alkony volt főleg az, mely engem is ismételve visszahozott.

Mikor is tehetnének, ha nem most, gondolasát a csatornán. Igen most, mikor esteledik, alkonyodik, és Velence legszebb.

Felkél a holdvilág is. Vízfénye a lagunak csendes vizében fürdik. Érdekes színétől, sokat kölcsönöz Adria királynőjének is, ki ilyenkor mindég kicsipi magát. Mintha csak Velence kedvéért, lett volna alkotva.

Gondola, gondolához közel. Az egyikből tréfás kacaj; a másikból élénk csévegés, harmadikból ének hangzik.

Az egyikben szép leányok, (természetes, hogy a garde de dame nem mindég fér el s így gyakran lemarad), a másikban szép asszonyok, harmadikban vén matróznak.

Az egyikben dévaj fickók, a másikban regattások, harmadikban ráncos képek.

Az egyikben szerelmes pár, a másikban új házaspár, harmadikban, kik túl vannak már ezeken, kalandra vágó vén rouék.

Egyik siet, másik megáll. Egyik vidám, mási

mert nem csináltad meg idejére, a mit nálad megrendeltem.

Indítványozza, hogy a megye álljon el a bírságotól, de csak annyit fizessen ki, a mennyit a másik olosabb vállalkozónak adott volna.

Alföldy József, apatini szolgabíró, a nehéz viszonyokra utalva, csak az elkészítetlen utárszre kívánja szorítani Amann megbírságolását.

Sándor Béla, alispán. Ma a felett fog határozni a t. közgyűlés, mely tekintélyt és tiszteletet kíván tanúsítani az egyes vállalkozók által a megyével szemben vállalt kötelezettségeiket illetőleg. Ha mi most, midőn a szigor, — akár mint fáj is egyeseknek — teljes mértékben gyakoroljuk: kemény, de tanulságos leckét adunk mindazoknak, kik a megyével, mint erkölcsi testülettel, valaha szerződni fognak; másrészt pedig megmutatjuk a megyeközönségének, hogy a mily szigorúak vagyunk iránta a közmunka-illeték behajtásánál, ép oly keményen bánunk el azokkal is, kik a véres garasokat, elvállalt munkájuknak előszabott teljesítése nélkül, zsebre rakni szeretnék. Ha most elnézők leszünk, jövőben vérszemeket kapnak a vállalkozók velünk packázni, a közgyűlés gyengeségében bizakodva, attól várva szerződésüknek helyben hagyását. És ez veszedelmes előzmény lenne; míg a szigor megtermi üdvös gyümölcseit.

Vujevichnek azon évre, hogy lehetetlen volt az anyagszállítás, magától elesik, ha meggondoljuk, hogy ha nem lehet teherhajón, még mindig van mód talpon vagy naszadokon szállítani. Azon kifogása, hogy a gazd. vál. nem akart próbakövezést tartani, csak akkor érne valamit, ha erre azt a közgyűlés kiküldötte volna; ami pedig nem történt. Az előirányzatot pedig a megye magának csinálja, és pedig minimalisan azért, hogy minél olosbban kapja meg amit akar. Az a vállalkozó, aki maga bevallja, hogy nem számolt utánna, bevallja, hogy könnyelmű.

Hogy az utak el nem készültéből a megyének nem volt kára, tagadja; mert az utakat a kikötött időre felben is át kellvén venni, azok tovább gondozása már a megyét terhelte, annélkül, hogy vállalkozók a köteles utántartási anyagot reá rakatták volna. Hogy Schmausz szerint a gízahajó-társaság közszállításra nem vállalkozott, előre látható volt; hisz annak őszkor elég elszállítgatni a szerződésileg elvált gabonát.

Szóval miután a szerződéses vállalkozóknak egyetlen mentségük se állja meg a sarat, ajánlja ellenükben az áll. vál. javaslatát határozatilag kimondani.

Bodnár Imre. Kéri, hogy az Amann-ügyet a Roheiméltől külön tárgyalják, mert más szempontok alá esik.

Elnök főispán a tett indítványokat következő sorrendben ajánlja szavazásra: Első legyen az állandó választmányé, második Vujeviché, harmadik Schmauszé, negyedik Szabóé, ötödik Bodnáré.

Schmausz megjegyve, hogy az elsőnek elfogadása esetében a többi indítvány, de kivált a Bodnáré, tárgyalanná válnék, ezt ajánlja először szavazásra.

Elnök főispán felhívja a nem bizottsági tagokat a terem elhagyására, felszólítja a közgyűlést, hogy a kik Bodnár indítványát előzetesen ajánlják szavazásra, felállani sziveskedjenek.

Felálltak pedig tizenhároman. Ekkor elnök fölteszi az állandó választmány elmarasztaló javaslatát és azt a közgyűlés túlnyomó többsége elfogadja. (Hosszan tartó éljenzés és mozgás.)

Erre az ülés öt percre felüggesztetik. Mintha kilöttek volna a teremből a bizottsági tagokat, fél egykor a hivatalnokokon kívül alig maradtak ketten-hárman.

bosszús. Egyik nevet, másik búsul. Itt is úgy van, mint van másutt.

Fris szellőcske is röpköd már a tenger fölől. A gondolatok is gyülekeznek: minden siet Sz-Márkterre.

Igaz, hogy a trachyt kőzet, egyideig ugyancsak leheli még, mit magába von a naptól. De hát mire való a fagyalt s egyéb hűsítő, melyek kigondolásában, összevegyítésében, mester a velencei.

Eleget tántogtak naphosszat a kávéházak is. Ugyancsak zsufolásig tömve most, csak hogy benn az van, a ki nem fért el künn.

Nem találz itt fesszességet, sőt a hölgyek nagyon is feszelenek, mintha csak nem is járnának vállfüzőben.

Nines itt páholy és karzat különbség, nem engedi magát leszoríttatni senki. Érti kiki, hogy egyformán mindegyiké Szt-Márk tere.

Soha ily vidám és enyelgő, csintalan és jókedvű közönség nem láttam sehohlyütt. Olaszország nem csak a művészetek, hanem a szerelem hazája is egyszermind. Mintha csak kerülne a bánat és álom e helyet. A haza takarására nem gondol senki.

Az ékszeresek versenyeznek egymás nyakán áruik tündöklésében. Ezek csásos tündöklése a térre is kikap. Szébbnél-szebb kirakatok, szoros egymasmellett, összefüggő egészet képeznek, mintha csak egy óriási drágasághalmaz volnának.

Az emberiség gyengébb és tetszelgőbb neme, megmegáll sóvárorgva a mesésen sok ékszer előtt, gyönyörűség nézni a szép szemek epedő pillantásait, akár el is találhatnánk mindjárt, mi tetszik legjobban egyik, mi a másiknak, mit szeretne ez, mit amaz. De mikor oly igen szép itt minden.

A kalmár pedig boltajtójában várja a jó szerencsét, s ha nem megy be, visz.

De már jó éjt, szép szemek és drágakövek. Tulragyoghatjátok továbbra is egymást. A turistának aludni kell.

Nem is volt több fontos ügy szőnyegen. Ertl János és Körmeny Gyula beválasztattak az adófélzsolamlási bizottságba. A képzőművészeti bizottságba, mely a megyében ezen müág termékeit s az azok iránti érdeket terjeszse, az alispán elnöke alatt Czirfusz Ferenc megyei tanfelügyelő küldetett ki. A megyeház eredeti tervén ejtendő apró módosítások elfogadtattak. A zentai nagykozmának gymnasiumi alapul való leköltése helybenhagyatott. Az ó-becsei piac-környéki 714 folyóméter kövezés terveze s a megyének szokásos közmunka elengedésben ahhoz való járulása helybenhagyatott. A megyei irnokok fizetésfelemelési kérvénye a mltsgu belügyministeriumhoz pártolólág fölterjesztetni határozatott. Dr. Schlésinger Samu apatini járási orvos székhelyének Zomborba áttétele megengedtetett. Alispánnak a részletenkint élvezendő hat heti szabadság megadatott. A jul. 1-én alispán ur elnöke alatt folytatott közgyűlésen a szőnyegre került aprólékos ügyek akadály nélkül letárgyaltattak.

Reporterünkön kívül a teremben idegen nem volt. Alispán ur, mint elnök, a közgyűlést tíz órakor bezárótnak nyilvánította.

M. I. L.

Bács-Bodrogh megyei gazdasági egylet közgyűlése

A „Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület június 30-án Zomborban Gromon Dezső egyesületi elnök ur vezetése alatt közgyűlést tartott. Jelen voltak az alapító és évdijas tagok közül mintegy 35-en a megye különböző vidékéről. Elnök ur ó Méltósága mindenekelőtt meleg hangon részvétét fejezte ki a távollevő első alelnök Vojnich Jakab ur egészségi állapota felett, ki hónapok óta súlyosabb beteg, s azóta a gazd. egylet is ritkábban tarthatott értekezletet, hisz azonban, hogy az alelnök ur egészsége mielőbb helyreállhat s ő új életet önthet az egyesület viszonyaiba. Az elnöki jelentés szerint az egylet tagjainak száma közel áll a hatszázhoz, a mi elég örvendetes jelenség. A vidéki főkegyelvek közül legelőször a n. palánkai alakult meg, Harlikovits Károly ur buzgólkodása folytán, s megkezdtek működésüket a vidék gazd viszonyainak felvételével. Kilátás van arra, hogy a kerületi egyletek még az idén létrejönnek a többi kijelölt öt helyen is.

Felolvastatták a munkatervet, melyet Vojnich Jakab ur készített, s mely szerint az egyesület f. évre egy eke- és szántásverseny megtartását (Szabadkán), s szarvasmarha-, juh- és sertéskilátás rendezését (Adán) vette tervezetbe, az utóbbit jelesül azért is, mivel a kormány 800 frt. államsegélyt engedélyezett szarvasmarhatenyésztési jutalomdíjakra; tekintve azonban, hogy a részletes munkálatok keresztül vitelére annyira szükséges szakosztályok még nem alakultak meg, — jöllehet a munkatervet kijelöli ezek pontos hivatását, — a közgyűlés kimondotta, hogy előbb a szakosztályok megalakítását tartja szükségesnek, erre az illető ideigl. elnököket utasítja, s addig a verseny és kiállítás ügyét — ideiglenesen — függőben tartja.

Örömmel értesültünk az elnöki jelentésből azon körülményről, hogy a kincstár tanulmányi és kísérleti célra átengedte az egyletnek az öntözésre berendezett pusztapékai kincstári birtokát, sőt a minisiteri leirattal felhiva lett az egylet arra is, hogy ama birtokberendezést a megyebeli gazdákkal megismertesse, s észrevételeit s netáni javaslatait felterjeszse. A közgyűlés nyomban ki is nevezett egy bizottságot a péklai telep meg szemlélésére, melynek tagjai: Szécheny Jenő, Boromissza Tibor, Rác György, Freund Ferenc, Bikár Simon, Körmeny Gyula, Gaál János és hivatalból az egyesületi titkár. Péch József kir. mérnök Budapestről pedig alkalommal kész lejőnni Zomborba, s az egyesület keblében felolvasást tartani az öntözésekről.

A választmány azon intézkedését különösen helyesléssel vették tudomásul, hogy feliratot intézett a közös- és honvédelmi ministeriumokhoz, miszerint a hadsereg részére szükséges loállomány ezentul nescak kereskedőtől, hanem közvetlen a gazdaktól is szerezteszenek be. A lótenyésztésre vonatkozólag az egylet részéről dr. Császár Péter a mai meggyűlésen „lótenyésztési szabályrendelet” javaslatot adott ki.

Érdekes vita fejlődött ki a „szakosztályok szervezési kérdésénél,” részt vettek ebben Szécheny Jenő, Sándor Béla, Vojnits Dávid, Törlei Gy., miglen abban állapodott meg az ülés, hogy azok körébe egyleti tagokon kívül vendégek — meghívott szakértők — is részt vehetnek, s e célra közelebb egy általános felhívás fog megjelenni.

Az egyletbe újabb beiratkozott 90 új tag. A pénztárnok jelentéséből kivettük, hogy az egylet vagyona állása 85 alapítvány után 8500 frt, takarékpénztárakban 450 frt. 1 lótenyésztési részvényben 100 frt, kezelési pénztárban 686 frt 39 kr, künnlevő díjakban 2875 frt 50 kr; összesen 12,611 frt 89 kr. Régi hátralékokból befolyt 513 frt. Szép vagyon, és ebből nem lehetne egy földmives iskolát állítani? Nagyon csodálnók. Az egylet jobban prosperálna, ha gyakorlati intézkedésekhez látna, vagy pl. mint egy hang megpendíté — községi egyleteké alakulna át. Erre egyébiránt visszatérünk.

MEGHÍVÁS

a Bács-Bodrogh megyei községi és körjegyzők egyletének f. évi július hó 25-én reggeli 9 órakor Zomborban a megyei palota nagytermében tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉRE.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki jelentés az egylet működéséről és vagyoni állásáról.

Az egyleti választmány javaslatai:

2. Megyei jegyzői egyletünknek a magyarországi községi és körjegyzők központi egyletében a módosított alapszabályok VII. fejezetének 26. §-a értelmében leendő belépése.

3. A belépés esetére az évi tagdíjaknak netáni felemelése.

4. A magyarországi községi és körjegyzők központi egyletének folyó évi augusztus hó 22-én Budapest tartandó alakuló közgyűlésére kiküldendő három egyleti tag megválasztatása.

5. Az egyletbe aláírás után többnyire csak a folyó évben belépett községi jegyzőkre az egylet alakulása óta kivetett s az egyleti pénztárnok által hátralékban vezetett tagdíjak leírása vagy fenntartása.

6. A községi jegyzők és rendszeresített segédjegyzők és egyleti tagok állományában évenként előforduló változások, lakhely cserélések mi módon eszközölendő bejelentése.

7. Radimetzky Ferenc egyleti első jegyző s volt ideigl. pénztárnok által 1879. évre szerkesztett egyleti számadás átvizsgálása és a felmentvény kiadatása, iránt; és végre

8. Az egyleti elnöknel az alapszabályok 13. §-a értelmében netán benyújtandó indítványok tárgyalása. Melyre az egylet rendes tagjai tisztelettel meghívotnak.

Mélykúton, 1880. évi július hó 1-én.

Milassevics Antal

egyleti elnök.

Radimetzky Ferenc

egyleti jegyző.

16. sz.

1880.

A bács-bodrogh megyei közs. tanító egylet 1880. évi augusztus hó 2-ik felében Baján tartandó IX-ik rendes közgyűlésére kitzűzött

Tételek:

1. Az emléztetés terjedelme az elemi népiskolában, tekintettel az egyes tantárgyakra.

2. Mely eszközök alkalmazása és mely körülmények mellözése által érhető el, illetőleg tartható fenn, a tanulók szorgalma és kitartása?

3. A földrajz tanításánál mely szemléltetési eszközök állanak rendelkezésünkre, mikor és mely terjedelemben alkalmaztassanak azok, az elemi népiskolában?

4. Adassék elő és kész mintákkal mutattassék ba a fanemesítés minden módja.

Az 1.- 3. tételből minden egyleti tag szabadon választhat egy-egy tételt feldolgozásra.

A 4. tétel alapos tárgyalása és gyakorlati felvilágosítása céljából minden kör egy tagot lesz kegyes előadóul bejelenteni.

A 4. pontra vonatkozó jelentések f. évi július 15-ig — az 1.-3-ig terjedő tételekre vonatkozó munkálatok pedig, legkésőbbben f. évi augusztus hó 18-ig hozzám Apatinba terjesztendők be.

A közgyűlés határnapja, úgy annak részletes programja kellő időben fog a körökkel és illetve az egyleti tagokkal közöltetni.

Kelt Budapestben, 1880. évi június hó 5-én.

Schmausz Endre s. k.

a megyei községi tanító-egylet elnöke.

Tisztelt szerkesztő úr!

A személyemet érintő irat ügyében a dolgot befejeztem tekinténem, ha t. szerkesztő ur nem járult volna a válaszhoz oly nyilatkozattal, a melyet érintetlenül nem hagyhatok.

Nem valamely tudományos nézet terroristicus ráerőszakolásának kísérlete forgott itt fenn, hanem egy sor intelligens férfúnak felszólalása, a kik a tudományos meggyőződés ellen intézett demonstratív személyes támadást nemes meggyőződéstől áthatva, a közérdek szempontjából visszautasítani annál is inkább érezték magukat hivatva, mivel ezen a tanulóknak ajánlott röpirat alkalmasnak mutatkozott a tapasztalatlan ifjúság előtt a tudomány és ennek barátai tekintélyét gunyos módra megmontani.

Ezen tényben nem változtat semmit, ha el is fogadjuk azon állítást, miszerint ezen támadást nem rossz akarat intézte volna.

Ezek után pedig incompetensnek kell vélelmem oly irat szerzőjét arra nézve, hogy a tudományos meggyőződés személyes sérthetlensége mellett felszólalt tizenegy intelligens férfiú tapintatáról vagy szellemi tehetségéről véleményt hangoztasson.

Fogadja szerkesztő ur kiváló tiszteletem kijelentését.

Zomborban, 1880. évi július 1-én.

Schmitt Eugen.

Szinészet.

Kedden „Sophonisbe”-t részvétvány miatt előadni nem lehetett. Szerdán „Boccacio”-n oly kevés közönség volt, a milyen már több ízben rosszalt „köz-kivánatra” tartott előadásokon szokott lenni.

Csütörtökön a „Peleskei nótárius” üres páholyok, gyéren teli padok, rogyásig tömeges karzat előtt játszatott gyermekek által. Mi ugyan nem gyermekdarabnak, gyermekek által való adatását nem helyeseihetjük, de azért kis magyarok szép sikere s a rendező Szigethinek számos kihívás által is jutalmazott betanító szorgalma előtt, kalapot emelünk. E mellett is ujra megjegyezzük, hogy a korhoz aránytalan mulatóság erőtetű a természetes fejlődést s ezért kártékony.

Szombaton július 3-án Popovits Döme helybeli ügyvéd „Róma vésznapjai” című 5 felvonású eredeti tragoediája adatott, kitűnő sikerrel, sajnosan kell felmentenünk gyéren látogatott ház előtt. Szerb testvéreink, kire a szerző jogosan számított, távollétük által tündökölték, vajon miért, azt nem csak az istenek tudják, de mi is sejtjük, egyrésze félt, hogy tán a világhírű „Starmali” szerb élelclapban lesznek lefordítva, másrésze nem tudta a szerzőnek óriási (?) bűnét megbocsátani, hogy horribile dictu magyar darabot merészelt írni, bocsássa meg a mindenható bűneiket. Az ügyvédi kar, kinek fentnevezett szerző dísz, vajon hol késett az éji homályban? Megérdemelte volna, hogy darabját jelenlétükkel szerencsétlenség, nem lett volna okuk, tettüket megbánni. Másból, hol a szerzőt nem ismerik, telt ház lett volna; beigazolt itt is fényesen a régi német közmondás: „Im Lande ist der Profet nie was werth.” Dálnoki mint római imperator, Bokody mint Afrikanus, Temesváry mint Ophelius, és kedves neje mint Livia, kitűnően feleltek meg feladatuknak és a közönség által számos kihívásokban részesültek. A szerzőt is számtalanszor kitapsolták, de nem volt szerencsénk a világot jelentő deszkákön l. t. ni, tán bosszantotta a csekély számú közönség.

Vasárnap július 4-én „Marsca az ezred leánya”, 3 felvonású színmű, mint utolsó előadás adatott. A címszerepet Hegyi Antalka, közönségünk kedvence, jól alakította. Bokody mint Komod, Fülöp folyton arra ügyelt, hogy jókedvűnkkel ki ne fogjunk; Temesváry szavallata jól sikerült, ki is tapsolták az igazgatóval együtt néhányszor.

Ujvidékre távozandó ejeles társulat, hisszük, hogy a legméltóbb hazafias pártolásban részesülend, mert ezt egy oly igazgató, ki legnagyobb áldozatokkal harcol a színészet érdekében, a szó szoros értelmében megérdemli, míg mi kedves emlékünkből tartjuk meg élvezetes előadásait, sajnálva gondolunk arra, miszerint továbbra is nem maradhattak körünkben.

Különféle.

Gr. Szapáry Gyula, pénzügyminiszter úr ő nagyméltósága, ma reggel 6 órakor külön vonattal városunkba érkezett, honnan a csatornai hajóval reggel 7 órakor Verbászra indult, az ottani öntözési zsűlipet megtekintendő.

Főispánunk ő méltóságának a napokban egy sajtó nagysága gombát vittek, mely egy itteni polgártársunk lucernás földjén temett. A ritka példányt ő méltósága a természettudományi társulatnak küldötte fel.

Tóth Kálmán, megyénknek országos hírű lantosa, komoly betegágyából felgyógyult.

Május 29-én a f. gymnasiumi ifjuságnak a város-ház nagytermében tartott évszázó ünnepélye szépen sikerült. Balogh Ernő szavallata s Lovász Márton felolvasása a közönségnél tetszésre talált. Nem téveszték hatásukat az igazgatónak azon szavai sem, hogy a szegény ifjakat segélyező egyesületét a város polgársága a saját önszegélyező egyesületének tekintheti s pártolását el nem odazhatja. Tíz órákor kiosztattak az értesítő: s a diáksereg a szélrózsa minden irányában széteszött hűselői.

A zombori kaszinó egyetli dalárda 1880. évi július 10-én a „Vadászkürt” szállóház helyiségeiben ez évi I. alapszabályszerű dal- és táncestélyét rendezte, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. A dalestély műsorára: 1.) Dalra magyar — Szerzetes és a „zombori kaszinó-egyleti dalárda”-nak ajánlotta Bene Gyula úr. 2.) Búsán dalol a madár. — Nikolics Sándortól. 3.) Coradilla. — Férfikardal Schmidt Gusztávtól. 4.) Hymnusz az éjhez. — Beethoven-tól. 5.) Mért nem házasodik a sógor? — Vig férfikardal. — Népdalokból szerkesztette Bieber Gyula. 6.) Szabadságdal. — Huber Károlytól. — A dalárdának a kolozsvári dalművepre választott versenydarabja A szüneteket Herczenberger Sándor zenekara tölti be. Kedvező idő esetében a dalestély a kerti helyiségben tartatik meg, melynek célszerű kibővítéséről gondoskodva van Az előadását követi a nagy teremben Belépő jegyek 80 krajcárjával Falcioné Gusztáv úr kereskedésében és az esti pénztárnál válthatók. A t. pártoló tagok tagsági jegy első szelvényéért ráfizetés nélkül válthatnak belépő jegyet. Kezdeté nyolcadfél órákor. Pártolótag lehet bárki, ki egy évre 2 f. 50 krt fizet egyszerre a dalárda pénztárába. A pártoló tagok éve, tekintet nélkül belépésük idejére — minden január 1-től december 31-g terjed. A kik mint pártoló tagok kívánnak a dalárda alá lépni, az egyesület bármelyik működő tagjánál szóval vagy írásban jelentkezhetnek. A pártoló tagok a f. naptári év alatt rendezendő ú. n. alapszabályszerű dalestélyekre szabadjeggyel bírnak. Alapszabályszerű dalestély évenként négy rendeztetik, melyek közül legalább is kettő táncvigalommal kötendő össze.

Steib Antal, nyug. kupuszina plebános, f. hó 5-én reggel elhunyt Bezdánba. Temetése 6-án d. e. 10 órákor leend. — Béke lebegjen hamvai felett.

Szántován f. évi június hó 20-én d. u. 5-6 óra között, az ugynevezett „Nagyföldek” rászínai határ felé eső részen, záporral vegyült jégeső volt, mely azonban jelentékenyebb kárt nem okozott.

Öngyilkosság. Bezdáni illetőségű Miováci Mihály, 17 éves ifju, június hó 26-án a Duna partján ismeretlen okból agyonlőtte magát. Bilinovics József, almási lakos, 19 éves, múlt hó 30-án reggel szülői házában ismeretlen okból felakasztotta magát.

Furcsának találjuk, hogy a zombori segélyegylet a népkörben néhány úr személyében értekezik és gyülesez annélkül, hogy a 4-600 részvényest oda meghívja. Közügyeket nyíltan kell tárgyalni.

Csernus Gerő, fehértemplomi gymnasiumi tanár, megyénknek militicsi fia, eljegyezte Csapó Dániel kubini járásbíró kedves leányát, Camillát.

Hódsághor — Gombos-Bogojeva vasuti állomásról 2 órai távolságban kir. járásbíró-ság székhelyén, hol takarékpénztár létezik, hol telekkönyv felállítatni szándékolnak s hol eddig két ügyvéd volt — az egyik Lukich Vince ügyvédi irodáját családai viszonyoknál fogva, 1880. évi július hó 1-től kezdve kedvező feltételek mellett átadni hajlandó. Bővebben személyesen magával az ügyvéddel Hódsághon értekezhetni.

A „Zdravije” című orvosi helyi lap 11. száma a következő dús tartalommal jelent meg: A magasra nőttek. — Az ivó. — A szülés. — A ruh. — Az agyagos padolat a szobákban. — Rögtöni veszélyek: b.) a vízbefulladásnál. — Különléték. — Jegyzetek.

Bezdánból egy 24-én postára adott levelező lapot 26-án vagyis harmadnap kaptunk meg Igaz, hogy rossz a kongó ut, de még rosszabb a pangó posta.

Városunkban, kórházon kívül közöltségen a szegények gyógykezelése örvendetesen halad előre. Városi főorvosunknak a f. hó 1-én tartott közigazgatási bizottságban tett jelentése szerint, az elmúlt május és június hónapokban 52 vagonatalan szegény lett gyógyítva. A rendelt gyógyszerek ára 25 f. 33 krt tesz ki.

Egy tisztviselő (!) világos nappal ok nélkül insultálta a honvédszertár őret; miért is egy okkal újra több oka van a parancsnokságnak, az őret a legszigorúbb vigyázatra s arra szorítani, hogy akármilyen kellemetlen a tisztességes arra járóknak, éjjel föltartóztassanak.

Krivácsy Elek, főerdész és erdőrendező, az életbe léptetett új erdőtervény folytán erdőfelügyelővé nevezetett ki.

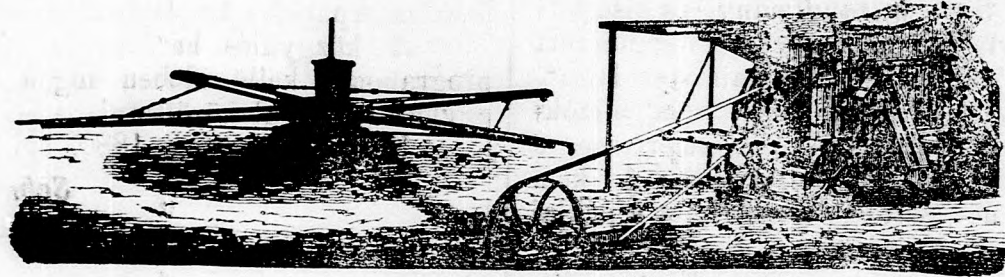
Felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét Schliesser testvérek hirdetésnyére.

Szerkesztői üzenetek.

— K. G. Német-Palánkán. Névtelen aláírásokkal ellátott közleményeknek hely nem adatik.
— B. N. Zombor. Irjon, — de olyat, mi közölhető.
— S. Szabadkán. Kár úgy erőlködni! Más baja nincs?

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

HIRDETÉSEK.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

gazdasági gépgyárosok.

Raktár: **BUDAPEST**, vácsi körút.

Ajánlják valamennyi eddig létezett világtárlaton első jutalomdíjat nyert

gőzmozdonyait, fa-, szén- és szalma-tüzelésre berendezve,

gőzcséplőgépeiket, biztosító (dobvéd) berendezéssel, továbbá

1-6 lovas járgány-cséplőgépeiket, tisztító és zsákoló szerkezettel,

gabonaszéjtő-rostálók, boronálók, szimagyűjtőket, fűkaszálo- és gabonaszéjtő-gépeiket, egyvasú egy mint a híres szabadalmazott háromvasú ekék-eket, valamint minden más egyéb gazdasági gépeiket a legjutányosabb árak mellett.

Képes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve megküldetnek.

20-6.

1963. — kig. 1880.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye felső 1-ső járásához tartozó 3524 lelket számláló Bikity községében betöltendő orvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomással járó javadalmasítás következő:

1-ször évi készpénz fizetés 450 f. Ft.

Látogatási díjak:

a) nappal 20 kr.

b) éjjel 30 kr.

A választás tolvó év Július 12-én reggel 9 órákor Bikity község-házánál fog megtartatni.

Pályázni öhajtok a magyar, német és dalmát nyelv bírást kimutatni és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. értelmében felszerelt folyamodványukat Július 10-ig ezen szolgabírói hivatalnál, azontul pedig a választás megkezdése előtt a helyszínen benyújtani kötelezetnek.

Kelt Szántován 1880. június hó 12-én.

3-3. **Késmárky Béla**, szolgabíró.

Mértőárvefel s szabászaiban

oktatást ad

HAYKKE FANNI

lakik: Flórián utca 373. szám alatt

Zomborban. 3-1.

Pályázat.

Titel községben nyugdíjaztatás folytán üresedésben jött községi jegyzői állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomással 600 frtnyi évi fizetés és 150 frtnyi lakbér van összekötve.

Felhivatnak tehát a folyamodni szándékozók, hogy a törvényben előirt bizonyítványikkal felszerelt folyamodványukat, folyó évi július hó 20-ig hozzám benyujtsák.

Titelben, 1880. június hó 10-én.

3-3. **Nikolics**, szolgabíró.

Zomborban, Bittermann Nándor könyvnyomdájából. 1880.

4060 szám.

Árlejtési hirdetmény.

A tekintetes Bács Bodrogh megyei alispán úrnak folyó évi Junius hó 7-én 7042 szám alatti rendelete folytán engedélyezett javítása a titeli szolgabíró-sághoz tartozó épületeknek és pedig

1. szolgabírói lakház	602 f. 82 k.
2. szolgabírói 1-ső segédi lakás	313 f. 76 k.
3. szolgabírói 2-ik segédi lakás	309 f. 65 k.
4. szolgabírói hivatal	286 f. 39 k.
összesen	1512 f. 62 k.

erejéig, ezennel pályázat nyitattik.

Az árlejtés a titeli szolgabírói hivatalban folyó évi július hó 19-én délelőtt 9 órákor nyilvánosan fog megtartatni A feltételek és megállapított költség-vetések a szolgabírói helyiségben a hivatalos órákban megtekinthetők.

A pályázók által az árlejtés megtartása előtt lefizetendő összeg kiteszi fent nevezett 1512 f. 62 k. 5 0/0-át, mely készpénzben, vagy állampapírokban letehető és az árlejtés után, kivéve a megtartó kötelek azt 10 0/0-ig kiegészíteni.

Szabályszerűen kiállított s a vádiumot tartalmazó írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak ha ezek az árlejtés napjág benyujtatnak.

Titelben 1880. évi Junius hó 26-án.

3-1.

Nikolics szolgabíró.

HIRDETMEY.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására juttatni, hogy **Lippert Károly** úrnak helyben már évek óta fennálló

VÁSZONÜZLETÉT

átvettük, és hogy az átvett árucikkeket az eddigi bolt helyiségben a legjutányosabb áron elárúsítandjuk.

Felhasználjuk ez alkalmat, hogy a t. közönség nagybecsü bizalmát részünkre továbbra is kikérjük.

Kiváló tisztelettel

Schliesser testvérek.

3-1